

PSALMEN

22, 23, 24, 15

De Messias als Lijdende, Herder en Koning,
en de voorwaarden om bij God te wonen.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/psalmen/22-23-24-15

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Messiaanse psalmen en hun vervulling	2 min	5
2	David als voorafbeelding van Christus	2 min	5
3	Lezing en opbouw van Psalm 22	4 min	6
4	Jezus' roep van verlatenheid	2 min	9
5	Waarom God Jezus aan het kruis verliet	3 min	10
6	Psalm 22 als boodschap vanaf het kruis	2 min	12
7	Bespotting van David en Jezus	2 min	12
8	Vijanden en het lichamelijke lijden	4 min	14
9	Doorboorde handen en voeten	3 min	17
10	Het loten om Jezus' kleding	3 min	21
11	Van verlossing naar opstanding	2 min	23
12	Jezus noemt gelovigen Zijn broeders	3 min	24
13	Christus te midden van de gemeente	2 min	27
14	Alle volken zullen de Heer aanbidden	5 min	28

15	Het nageslacht en Gods nieuwe volk	3 min	32
16	Psalm 23 en de Messias als Herder	4 min	34
17	Voeding, rust en herstel door de Herder	2 min	36
18	Bescherming en goddelijke leiding	3 min	38
19	Het dal van de schaduw van de dood	3 min	40
20	De werktuigen van de herder	5 min	41
21	God als Gastheer van het feestmaal	3 min	44
22	Levenslange goedheid en Gods huis	4 min	46
23	De ark als achtergrond van Psalm 24	2 min	48
24	De aarde behoort aan de Heer	2 min	49
25	Wie mag Gods heilige berg beklimmen?	2 min	50
26	Reine handen en een zuiver hart	4 min	51
27	Het geslacht dat Gods aangezicht zoekt	4 min	54
28	De poorten en de Koning der ere	3 min	57
29	De Messias in verleden, heden en toekomst	4 min	59

30	Geen laster en trouw aan beloften	3 min	61
31	Huwelijkstrouw wanneer het moeilijk wordt	2 min	63
32	Geen woekerrente of omkoping	2 min	64
33	Voorwaarden voor gemeenschap met God	2 min	65
	Om verder te lezen		66

1

Messiaanse psalmen en hun vervulling

We gaan nu naar Psalm 22. Dat is de meest aanschouwelijke beschrijving van de kruisiging van Christus die in het Oude Testament te vinden is. Wanneer we denken aan hoofdstukken in het Oude Testament die over het lijden van Christus spreken, komen Jesaja 53 en Psalm 22 ons gewoonlijk als eerste voor de geest. Jesaja 53 is in zijn beschrijving van de kruisiging echter lang niet zo specifiek en aanschouwelijk als Psalm 22.

Mij werd gevraagd iets duidelijker uit te leggen wat het verband is tussen deze Psalmen en de ervaringen van David en Jezus. We denken vaak dat de verwijzingen naar Jezus in het Oude Testament allemaal de vorm hebben van profetische uitspraken. In de profeten, bijvoorbeeld in Jesaja 53, worden profetieën uitgesproken over de komende Messias. Maar in de Psalmen gebeurt dat doorgaans niet in de vorm van een profetische uitspraak. Zoals je waarschijnlijk al hebt gezien, bestaan de passages heel vaak gewoon uit David of een andere schrijver die over zijn eigen ervaringen schrijft. Maar het blijkt dat veel van wat hij ervaart, overeenkomt met wat de komende Messias zou ervaren.

De schrijver zelf wist misschien niet eens dat hij iets schreef wat vooruitwees naar iets anders. Voor zover hij wist, schreef hij misschien alleen over wat op zijn eigen situatie van toepassing was. Maar de Heilige Geest inspireerde hem om alvast een glimp te geven van hoe de Messias zou zijn.

2

David als voorafbeelding van Christus

Van bijna alle Psalmen die we tot nu toe hebben bestudeerd, wordt gezegd dat ze door David zijn geschreven. Dat geldt ook voor de Psalmen die we hier voor ons hebben. Uit verschillende manieren waarop in het Nieuwe Testament, en zelfs in het Oude Testament, over David wordt gesproken, weten we dat de verhouding tussen David en

Christus zo wordt beschreven dat David duidelijk een voorafbeelding van de Messias is. David is een voorafbeelding van Christus. Hij was de herder-koning van Israël, zoals ook de Messias dat zou zijn. Hij was Gods uitgekozen koning. Hij regeerde over Israël tijdens hun gouden eeuw, en de Messias zou komen en een gouden eeuw van een andere soort brengen.

In veel opzichten wordt David gezien als een voorafbeelding van Christus. Wanneer we dus over zijn ervaringen lezen, en over de dingen die hem bezighouden, waar hij zich doorheen worstelt of waarin hij zich verheugt, zijn dat dingen waarvan we ons kunnen voorstellen dat ook de Messias ze doormaakt. Daarom zijn bepaalde delen van Davids Psalmen rechtstreeks op de Messias van toepassing.

Maar we denken niet noodzakelijkerwijs dat alles wat David zei op de Messias van toepassing is. De schrijvers van het Nieuwe Testament beweren dat ook niet. In een bepaalde Psalm zullen sommige dingen rechtstreeks op de Messias van toepassing zijn en andere niet. Er was de inspiratie van de Heilige Geest voor nodig, of eenvoudigweg de vervulling ervan in de geschiedenis, om die dingen te verklaren.

In Psalm 22 halen de apostelen bijvoorbeeld niet in het Nieuwe Testament Psalm 22 aan om ons te vertellen dat dit over Jezus gaat. We hebben geen bovennatuurlijk geestelijk inzicht nodig om dat te weten. De gebeurtenissen rond de kruisiging, zoals die in de Evangelien worden beschreven, vervullen bepaalde verzen van dit hoofdstuk namelijk zo duidelijk dat daar geen bovennatuurlijk inzicht voor nodig is. Het enige wat nodig is, is dat de profetie in de geschiedenis wordt vervuld, zodat wij kunnen terugkijken en zeggen: ‘Dit werd hier beschreven.’

3

Lezing en opbouw van Psalm 22

In Psalm 22 lezen we opnieuw hoe David spreekt over zijn vijanden die hem hebben omsingeld en over zijn wanhoop. Als je deze liederen leest, krijg je de indruk dat David altijd in moeilijkheden zat. Hij zat niet altijd in moeilijkheden, maar wel vaak. Wanneer hij in moeilijkheden zat, bad hij meestal veel. Hij schreef zijn gebeden op in de vorm van liederen die hij daarna steeds weer kon zingen.

Dit is weer zo'n lied. Het begint met een vers dat Jezus in het Nieuwe Testament inderdaad aanhaalde, en je zult het herkennen:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten, bent U ver van mijn verlossing, van de woorden van mijn jammerklacht?

PSALMEN 22:1

We zullen deze Psalm lezen en daarna teruggaan om de gedeelten eruit te halen die duidelijk naar Christus verwijzen.

Vers 2 is duidelijk op David van toepassing, maar niet noodzakelijkerwijs op Jezus.

U bent het Die mij uit de buik hebt getrokken en mij vertrouwen gaf toen ik aan mijn moeders borst lag. Vanaf de geboorte ben ik op U aangewezen; vanaf de moederschoot bent U mijn God. Blijf niet ver van mij, want de nood is nabij en er is niemand die helpt. Vele stieren hebben mij omringd; sterke stieren van Basan hebben mij omsingeld. Zij sperren hun muil tegen mij open als een verscheurende, brullende leeuw. Als water ben ik uitgestort en al mijn beenderen zijn ontwricht. Mijn hart is als was, gesmolten diep in mijn binnenste. Mijn kracht is verdroogd als een potscherf en mijn tong kleeft aan mijn gehemelte. U legt mij in het stof van de dood. Honden hebben mij omsingeld en een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord.

PSALMEN 22:10-17

Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Maar U, HEERE, blijf niet ver weg; mijn sterkte, kom mij spoedig te hulp. Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de hoorns van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord. Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven. U die de HEERE vreest, loof Hem; alle nakomelingen van Jakob, vereer Hem; wees bevreesd voor Hem, alle nakomelingen van Israël. Want Hij heeft de ellendige in zijn ellende niet veracht en niet verafschuwd; Hij heeft Zijn aangezicht niet voor hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, toen hij tot Hem riep. Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente, mijn geloften zal ik nakomen in bijzijn van wie Hem vrezen. De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven. Uw hart zal voor eeuwig leven. Alle einden der aarde zullen eraan denken en zich tot de HEERE bekeren: alle geslachten van de heidenvolken zullen zich voor Uw aangezicht neerbuigen. Want het koningschap is van de HEERE, Hij heerst over de heidenvolken. Alle groten der aarde zullen eten en zich neerbuigen. Allen die in het stof neerdalen en hun ziel niet in het leven kunnen behouden, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken. Het nageslacht zal Hem dienen, en aan de Heere toegeschreven worden tot in generaties. Zij zullen komen en Zijn gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:17-32

4

Jezus' roep van verlatenheid

Deze psalm valt uiteen in twee delen die heel verschillend van elkaar zijn. De eerste eenentwintig verzen beschrijven de benauwdheid en het lijden van degene die spreekt, zowel David als Christus, al was dit veel specifiek op Christus dan op David van toepassing. Vanaf vers tweeëntwintig tot aan het einde zien we dat hij niet meer over zijn lijden spreekt. Hij spreekt erover dat hij God prijst voor de verlossing. Hij gaat zelfs verder met een profetie over de gemeente. Dat wil niet noodzakelijk zeggen dat David begreep dat hij over de gemeente profeteerde, maar wij kunnen zien hoeveel van deze verzen in de gemeente in vervulling gaan. We zullen de twee delen van deze psalm dus op die manier bekijken.

De psalm begint met deze woorden:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?

Een van de dingen waar veel christenen, en vooral jonge christenen, moeite mee hebben, is waarom Jezus dat aan het kruis zei. Waarom zei Jezus:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten, bent U ver van mijn verlossing, van de woorden van mijn jammerklacht?

PSALMEN 22:2

Voor velen lijkt het erop dat Zijn geloof Hem even in de steek liet. Tot op dat moment was Hij sterk in het geloof geweest, maar nu vraagt Hij Zich werkelijk af wat er aan de hand is. Nu zegt Hij: „God, waar bent U nu ik U werkelijk nodig heb?” Het lijkt alsof Hij dit misschien uit bitterheid of verwarring zegt. Maar dat is natuurlijk helemaal niet wat Jezus deed.

Jezus citeerde dit vers in het Aramees, de taal die in Zijn tijd algemeen door de Joden werd gesproken. De evangeliën vertellen ons dat Hij zei:

Ongeveer op het negende uur riep Jezus met een luide stem: Eli, Eli, lama sabachtani? Dat betekent: Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?

MATTHEÛS 27:46

wat in het Aramees betekent:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?

5

Waarom God Jezus aan het kruis verliet

De reden dat Jezus dit uitriep, was niet dat Hij een antwoord zocht. David zocht misschien wel een antwoord. Misschien zei hij: „Echt, waarom is dat zo?” Maar Jezus vroeg niet om een antwoord toen Hij dit zei. Hij verklaarde eenvoudigweg dat dit het geval was.

Het is net als wanneer een moeder tegen haar zoon zegt: „Waarom luister je nooit naar me? Waarom onthoud je nooit wat ik zeg?” Ze vraagt hem niet werkelijk om een antwoord te geven. In feite zegt ze: „Je hoort te onthouden wat ik zeg. Je hoort naar me te luisteren.” Het wordt als een retorische vraag gesteld.

Toen Jezus uitriep:

Waarom hebt U mij verlaten?

verklaarde Hij daarmee in feite nadrukkelijk dat Hij op dat moment door God verlaten en in de steek gelaten was. Dat was waar, want de Bijbel zegt:

Want Hem Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij voor ons tot zonde gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid van God in Hem.

2 KORINTHE 5:21

en dat God Zich aan het kruis van Jezus afkeerde, omdat Hij onze zonden aan Hem toerekende. Voor de eerste keer in Zijn eeuwige bestaan was Jezus tijdelijk van Zijn Vader gescheiden.

De hele eeuwigheid door had Jezus in de hemel bij Zijn Vader, bij God, gewoond. Toen Hij naar de aarde kwam, leefde Hij drieëndertig jaar lang in het bewustzijn van Zijn Vader en in gehoorzaamheid aan Zijn Vader. Er was nooit een onderbreking in hun gemeenschap en Hij wist altijd dat Zijn gebeden voortdurend werden verhoord. Hij genoot van die eeuwige gemeenschap met Zijn Vader en onderhield haar met grote ijver, zelfs tijdens de geestelijke strijd met de duivel en al die verzoeken. De enige onderbreking vond plaats aan het kruis. Met grote inspanning onderhield Hij deze zuivere, zondeloze en ononderbroken gemeenschap met Zijn Vader. Maar aan het kruis nam Hij vrijwillig onze zonden op Zich in Zijn lichaam. Dat betekende dat de Vader Zich van Hem moest afkeren en Hem voor dat moment moest verwerpen.

We weten dat het voor de dood niet mogelijk was Hem vast te houden, omdat Jezus Zelf niet gezondigd had. Maar op dat moment keerde God Zich blijkbaar van Jezus af. Jezus bracht dat tot uitdrukking toen Hij uitriep:

Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten, bent U ver van mijn verlossing, van de woorden van mijn jammerklacht?

PSALMEN 22:2

Dat was een ware uitspraak. Hij was door God verlaten, hoewel Jezus, anders dan David misschien, niet werkelijk in verwarring was over de reden daarvan.

6

Psalm 22 als boodschap vanaf het kruis

Er is nog een andere verklaring geopperd voor de reden waarom Jezus deze uitspraak deed. Naar men mij heeft verteld, was het gebruikelijk dat de hogepriester op feestdagen tussen het volk naar buiten kwam en het openingsvers van een bepaalde passage uit het Oude Testament uitriep. Het volk antwoordde hem dan door de rest van de passage voor hem op te zeggen, of door samen met hem de rest van de passage uit te spreken. Wanneer de hogepriester dus het eerste vers van de passage uitriep, was dat bedoeld om het volk aan de hele passage te herinneren, het hele hoofdstuk of wat het dan ook was.

Sommigen hebben geopperd dat Jezus, Die optrad als onze grote Hogepriester, aan het kruis iets soortgelijks deed. Terwijl Hij daar hing, riep Hij de openingsregel van Psalm 22 uit. Als de mensen die regel hadden herkend en in gedachten het hele hoofdstuk waren langsgeslepen, of het hardop hadden opgezegd, zouden ze hebben gemerkt dat die verzen beschreven wat ze voor hun ogen zagen gebeuren, vooral in de verzen 14 tot en met 16. Als ze die verzen opzegden, zouden ze zien dat ze profetie vervulden door Hem aan het kruis te nagelen. En ze zouden zien dat Hij hun aandacht vestigde op het feit dat wat op datzelfde moment gebeurde, het hoofdstuk uit de Psalmen vervulde waaruit Hij citeerde.

Hoe dan ook, het kan allebei bedoeld zijn. Beide zijn in elk geval waar. Op dat moment vervulde Hij deze hele psalm, en Hij was ook door God verlaten. In het geval van David vraagt hij zich eenvoudig af waarom God op dat moment zijn gebeden niet beantwoordt.

7

Bespotting van David en Jezus

Waarom lijken mijn vijanden de overhand over mij te krijgen? Het hele thema van dit eerste deel van de psalm is:

Ik ben door mijn vijanden omsingeld.

Ze zijn overal om mij heen. Ze bespotten mij. Ze schudden hun hoofd. Vers 7 zegt:

Allen die mij zien, bespotten mij; zij trekken de lippen op, zij schudden het hoofd en zeggen:

PSALMEN 22:8

Ze beschouwen mij als een worm en niet als een man, vertelt vers 6 ons.

Vers 8 vertelt ons wat de mensen over hem zeggen. Ze zeggen:

Hij heeft zijn zaak op de HEERE gewenteld — laat Die hem bevrijden! Laat Die hem redden, als Hij hem genegen is.

PSALMEN 22:9

Het verbazingwekkende is dat dit letterlijk werd vervuld in Mattheüs 27:39. De mensen zeiden deze woorden daadwerkelijk over Jezus. Mattheüs 27, de verzen 39 tot en met 43, zegt:

En de voorbijgangers lasterden Hem, schudden hun hoofd, en zeiden: U Die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, verlos Uzelf. Als U de Zoon van God bent, kom dan van het kruis af! En evenzo spotten ook de overpriesters, samen met de schriftgeleerden en de oudsten en de Farizeeën, en zij zeiden: Anderen heeft Hij verlost, Zichzelf kan Hij niet verlossen. Als Hij de Koning van Israël is, laat Hij nu van het kruis afkomen en wij zullen Hem geloven. Hij heeft op God vertrouwd; laat Die Hem nu verlossen als Hij Hem welgezind is, want Hij heeft gezegd: Ik ben Gods Zoon.

MATTHEÛS 27:39-43

Maar let op vers 43:

Hij vertrouwde op God; laat God Hem nu redden, als Hij Hem echt wil.

Dat is een citaat uit Psalm 22:8, hoewel de Farizeeën en schriftgeleerden niet per se wisten dat ze daaruit citeerden. Daar staat:

Hij vertrouwde erop dat de Heer hem zou redden; laat God Hem dan redden, want Hij was toch blij met Hem.

Het is verbazingwekkend dat dit een profetie was, hoewel David het niet als profetie zou hebben opgevat. In wezen was dit wat de mensen destijds over David zeiden. Ze zeiden:

Hier is een man die op God vertrouwde. Kijk nu eens naar hem. Hij zit in de problemen en God helpt hem niet.

Maar dat is letterlijk wat ze ook over Jezus zeiden toen Hij aan het kruis hing.

8

Vijanden en het lichamelijke lijden

In de verzen 9 tot en met 11 brengt hij echter het volgende tot uitdrukking:

U bent het toch Die mij uit de buik hebt getrokken, Die mij vertrouwen gaf, toen ik aan mijn moeders borst lag. Op U ben ik geworpen van de baarmoeder af, vanaf de moederschoot bent U mijn God. Blijf dan niet ver van mij, want de nood is nabij; er is immers geen helper.

PSALMEN 22:10-12

enzovoort.

Dan beschrijft hij in vers 12 zijn huidige situatie, waarin hij door zijn vijanden omsingeld is:

Vele stieren hebben mij omringd, sterke stieren van Basan hebben mij omsingeld.

PSALMEN 22:13

Waarom de stieren van Basan worden genoemd, is niet duidelijk. Het is natuurlijk bekend dat Basan bekendstond om zijn runderen, maar waarom dat hier genoemd zou worden, is onzeker. Hij spreekt erover dat zijn vijanden als stieren zijn, klaar om hem met hun horens te grazen te nemen.

In 1 Petrus 5:8 wordt ons verteld dat satan als een brullende leeuw is, die zoekt wie hij kan verslinden. Hier sperren de vijanden van Christus hun mond tegen Jezus open als een brullende leeuw. Dit zou niet zozeer een verwijzing kunnen zijn naar de mensen die rond het kruis stonden, als wel naar de demonen die Jezus zagen sterven. Ze dachten dat ze eindelijk hun overwinning op Hem hadden behaald, en sperden hun mond tegen Hem open en verkneukelden zich over Hem. Zo sperden ze als een verscheurende en brullende leeuw hun mond tegen Hem open.

Hij zegt:

Als water ben ik uitgestort, ontwricht zijn al mijn beenderen; mijn hart is als was, het is gesmolten diep in mijn binnenste.

PSALMEN 22:14

We weten dat dit waarschijnlijk verwijst naar het wegvloeien van Zijn kracht. Hij is volledig uitgeput. Maar toen Jezus in Zijn zij werd doorstoken, vloeiden er letterlijk bloed en water uit Zijn zij. Ze stroomden uit Hem weg.

Hij zei:

Als water ben ik uitgestort, ontwricht zijn al mijn beenderen;
mijn hart is als was, het is gesmolten diep in mijn binnenste.
Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, mijn tong kleeft aan
mijn gehemelte; U legt mij in het stof van de dood. Want honden
hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij
omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord.

PSALMEN 22:15-17

Dat zijn beenderen ontwricht zijn, past bij iemand die met zijn armen aan een kruis hangt. Zijn hart is als gesmolten was: zijn moed is hem in de schoenen gezonken. Dat geldt althans voor David.

Een potscherf is natuurlijk een afgebroken stuk aardewerk. Een stuk aardewerk zou in een oven gebakken en uitgedroogd zijn totdat het volkomen droog was, zonder enig vocht erin, zodat het hard werd. Hij zei:

Mijn kracht voelt net zo uitgedroogd. Mijn tong kleeft aan mijn gehemelte.

We herinneren ons dat Jezus, toen Hij aan het kruis hing, zei:

Ik heb dorst.

Hij had extreme dorst en ze boden Hem azijn te drinken aan, maar Hij wilde die niet aannemen. Blijkbaar boden ze Hem die aan om Zijn pijn te verdoven. Maar de verwijzing naar Zijn dorst, naar Zijn tong die aan Zijn kaken kleefde, luidt:

Als water ben ik uitgestort, ontwricht zijn al mijn beenderen;
mijn hart is als was, het is gesmolten diep in mijn binnenste.
Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, mijn tong kleeft aan
mijn gehemelte; U legt mij in het stof van de dood. Want honden
hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij
omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord.

PSALMEN 22:15-17

9

Doorboorde handen en voeten

Dan staat er in vers 16:

Honden hebben me omsingeld.

‘Honden’ was een Joodse benaming voor heidenen, en zo heeft David het ongetwijfeld bedoeld. Hij sprak over heidense honden, en dat gold natuurlijk ook voor Jezus. Het waren heidenen die rondom het kruis stonden: de Romeinen.

Het is moeilijk je een andere vervulling hiervan voor te stellen dan een kruisiging. De verwijzing naar beenderen die uit het gewricht zijn, de verwijzing naar de dorst, de verwijzing naar het uitgegoten zijn als water en de verwijzing naar het doorboren van de handen en de voeten maken duidelijk dat dit een verwijzing is naar de kruisiging van iemand. Het gaat beslist om Degene van Wie David een voorafbeelding was. Het is moeilijk om precies te weten wat David bedoelde toen hij zei:

Ze hebben mijn handen en voeten doorboord, maar ik denk dat we niet hoeven te gissen.

Er staat:

Ik kan al mijn botten tellen.

Dat betekent:

Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan,
zij kijken naar mij.

PSALMEN 22:18

In wezen zegt hij dat hij aan dit kruis zo ver is uitgerekte dat zijn beenderen, waaronder al zijn ribben, duidelijk door de huid heen zichtbaar zijn. Hij zou ze kunnen tellen als

hij dat wilde.

Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Maar U, HEERE, blijf niet ver weg; mijn sterkte, kom mij spoedig te hulp. Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de hoorns van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord. Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven. U die de HEERE vreest, loof Hem; alle nakomelingen van Jakob, vereer Hem; wees bevreesd voor Hem, alle nakomelingen van Israël. Want Hij heeft de ellendige in zijn ellende niet veracht en niet verafschuwd; Hij heeft Zijn aangezicht niet voor hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, toen hij tot Hem riep. Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente, mijn geloften zal ik nakomen in bijzijn van wie Hem vrezen. De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven. Uw hart zal voor eeuwig leven. Alle einden der aarde zullen eraan denken en zich tot de HEERE bekeren: alle geslachten van de heidenvolken zullen zich voor Uw aangezicht neerbuigen. Want het koningschap is van de HEERE, Hij heerst over de heidenvolken. Alle groten der aarde zullen eten en zich neerbuigen. Allen die in het stof neerdalen en hun ziel niet in het leven kunnen behouden, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken. Het nageslacht zal Hem dienen, en aan de Heere toegeschreven worden tot in generaties. Zij zullen komen en Zijn

gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:17-32

10

Het loten om Jezus' kleding

Hoewel David in feite sprak alsof dit werkelijk met hem gebeurde, is deze profetie op een opmerkelijke manier letterlijk in Jezus vervuld. Jezus had twee kledingstukken, waarvan er één waardevol was. Iemand had het Hem gegeven. Het was vanaf de hals naar beneden gebreid, het had geen naden en het was zeer waardevol. Het andere was een gewone mantel die om Hem heen was geslagen en heel weinig waarde had. De soldaten mochten de bezittingen van de veroordeelde houden. De soldaten die Jezus aan het kruis nagelden, bekeken dus wat Hij bij Zich had. Hij had twee kledingstukken. Het ene was een kledingstuk, gewoon een mantel die Hij om Zich heen droeg en die niet veel waard was. Maar de stof was wel iets waard en kon opnieuw worden gebruikt. Er waren vier soldaten, dus scheurden ze hem in vier stukken en nam ieder er één.

Maar toen ze Zijn gewaad zagen, dat wil zeggen Zijn bovenkleed, was dat te veel waard om het in stukken te scheuren en onder elkaar te verdelen. Als het heel bleef, zou het meer waard zijn. Daarom zeiden ze:

Zij dan zeiden tegen elkaar: Laten wij dat niet scheuren, maar laten wij erom loten voor wie het zal zijn. Opdat het Schriftwoord vervuld zou worden dat zegt: Zij hebben Mijn kleren onder elkaar verdeeld en over Mijn kleed hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de soldaten gedaan.

JOHANNES 19:24

Het ene kledingstuk verdeelden ze dus, oftewel ze scheurden het in stukken en verdeelden die onder elkaar. Om het andere dobbelden ze. Dat is precies wat hier wordt gezegd. Er was voorzeggd dat ze Zijn kledingstukken onder elkaar zouden verdelen en het lot zouden werpen om Zijn gewaad.

Dat dit duizend jaar voordat Jezus werd geboren geschreven is, kan niet worden ontkend. Geen enkele criticus heeft ooit betwist dat David dit heeft geschreven. Het is duidelijk zijn werk, en we weten dat hij duizend jaar vóór Christus leefde. Toch heeft hij deze dingen zeer aanschouwelijk weergegeven.

Sommige mensen hebben gemeend dat Jezus dit soort profetieën vervulde door dat eenvoudigweg bewust te doen. Sommige mensen hebben gedacht:

Jezus wilde mensen laten denken dat Hij de Messias was. Hij kende de profetieën, dus leefde Hij doelbewust zo dat ze uitkwamen.

Maar het zou voor Hem onmogelijk zijn geweest om al deze profetieën door Zijn eigen wil te vervullen. Misschien had Hij kunnen regelen dat Hij gekruisigd zou worden. De Romeinen kruisigden in die tijd maar al te graag Joden. Ze kruisigden er velen. Als Jezus deze profetie had willen vervullen, had Hij misschien op de een of andere manier Zijn eigen kruisiging kunnen regelen.

Maar als we het verhaal lezen, kunnen we zien dat Hij die niet had geregeld. Het waren de Joden die dat regelden. Hij deed niets om de Romeinen zo woedend te maken dat ze Hem zouden kruisigen. Hij maakte de Joden woedend en liep het risico gestenigd te worden, want zo zouden de Joden mensen ter dood brengen. Maar het was niet Zijn toedoen dat zij regelden dat Hij gekruisigd werd. Dit gebeurde onder Gods soevereine bestuur.

Ook zou Jezus nooit hebben kunnen regelen dat de soldaten met Zijn kledingstukken deden wat hier was voorzeggd. Dat was iets wat alleen God had kunnen voorzegggen. Jezus kon het niet bewust vervullen, omdat het niet iets was wat Hij deed, maar wat de soldaten deden.

11

Van verlossing naar opstanding

Er staat:

Maar blijf niet ver bij mij vandaan, Heer, mijn kracht. Kom snel en help me. Red mijn leven van het zwaard, mijn kostbare leven uit de klauwen van de honden.

‘Mijn geliefde’ betekent in het Hebreeuws letterlijk ‘mijn enige’. ‘Geliefde’ betekent hier ‘mijn enige’, dus met andere woorden: mijn enige leven. Nu roept hij om verlossing.

‘Van de hoorns van de wilde ossen’ hoort bij de woorden ‘verlos mij’.

Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de hoorns van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord.

PSALMEN 22:22

ofwel de stieren van Basan, de wilde os.

Omdat U naar mij hebt geluisterd, of:

omdat U naar mij luistert.

Nadat Hij zo’n aanschouwelijke beschrijving heeft gegeven van de kruisiging van de Messias, horen we Hem heel anders spreken. Volgens vers 15 is Hij in het stof van de dood gebracht. Dat Hij in vers 22 verder spreekt zoals Hij daar doet, moet dus betekenen dat Hij door de dood heen is gegaan en nu is opgestaan. Nu leeft Hij weer en heeft Hij een nieuw plan. Hij heeft besloten dat Hij Zich met een nieuwe grote

gemeente gaat verbinden. Denk eraan dat we de uitdrukking ‘de grote gemeente’ een paar keer in Psalm 40 hebben gelezen: de gemeente, de grote ekklesia. Hier spreekt Hij in vers 25 over de grote gemeente:

Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente, mijn geloften zal ik nakomen in bijzijn van wie Hem vrezen.

PSALMEN 22:26

ofwel in de gemeente.

We hebben hier dus Jezus, gestorven en opgestaan. Hij heeft nu een gemeente en een plan voor hen. Vers 26:

De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven. Uw hart zal voor eeuwig leven.

PSALMEN 22:27

12

Jezus noemt gelovigen Zijn broeders

Dit wordt in Hebreëen 2:12 over Jezus aangehaald. De reden waarom de schrijver van Hebreëen dit vers aanhaalt, is dat hij erop wijst dat Jezus een mens werd. Dat blijkt uit het feit dat Hij bereid is ons Zijn broeders te noemen, want Hij zegt:

want Hij zegt: Ik zal Uw Naam aan Mijn broeders verkondigen; te midden van de gemeente zal Ik U lofzingen.

HEBREEËN 2:12

De schrijver van Hebreëen vindt het verbazingwekkend dat God mensen Zijn broeders kon noemen. De enige manier waarop dat mogelijk kon zijn, was dat Hij een mens was geworden en, om zo te zeggen, een van onze broeders binnen het menselijk ras was

geworden. Hebreëën 2:12 haalt dit aan om over Zijn mens-zijn te spreken: hoe Jezus Zichzelf zo diep had vernederd dat Hij ons zelfs broeders noemde door een mens te worden.

Maar let op:

Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Maar U, HEERE, blijf niet ver weg; mijn sterkte, kom mij spoedig te hulp. Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de hoorns van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord. Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven. U die de HEERE vreest, loof Hem; alle nakomelingen van Jakob, vereer Hem; wees bevreesd voor Hem, alle nakomelingen van Israël. Want Hij heeft de ellendige in zijn ellende niet veracht en niet verafschuwd; Hij heeft Zijn aangezicht niet voor hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, toen hij tot Hem riep. Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente, mijn geloften zal ik nakomen in bijzijn van wie Hem vrezen. De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven. Uw hart zal voor eeuwig leven. Alle einden der aarde zullen eraan denken en zich tot de HEERE bekeren: alle geslachten van de heidenvolken zullen zich voor Uw aangezicht neerbuigen. Want het koningschap is van de HEERE, Hij heerst over de heidenvolken. Alle groten der aarde zullen eten en zich neerbuigen. Allen die in het stof neerdalen en hun ziel niet in het leven kunnen behouden, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken. Het nageslacht zal Hem dienen, en aan de Heere toegeschreven worden tot in generaties. Zij zullen komen en Zijn

gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:17-32

13

Christus te midden van de gemeente

Zowel vers 22 als vers 25 verwijst ernaar dat Hij God prijst te midden van de gemeente, of te midden van de gemeente van Christus. Dat betekent dat Jezus aanwezig is wanneer wij als gemeente God prijzen. Denk eraan dat Jezus zei:

Want waar twee of drie in Mijn Naam bijeengekomen zijn, daar ben Ik in hun midden.

MATTHEÛS 18:20

God is natuurlijk altijd bij ons. Jezus is voor altijd bij ons, en ieder van ons kan er, zelfs wanneer we alleen zijn, heel zeker van zijn dat Hij dichtbij genoeg is om ons te horen en te antwoorden wanneer we Hem aanroepen. Maar Hij openbaart Zich op een bijzondere manier in de gezamenlijke aanbidding van de gemeente. Hij is daar waar twee of meer mensen bijeengekomen zijn. Hij komt daar tot uitdrukking. Zijn lichaam is daar en Hij is te midden van Zijn lichaam. Hij is in hen belichaamd en door onze mond prijst Hij de Vader.

Dus mensen die in zekere zin denken: 'Ik kan christen zijn zonder naar de gemeente te gaan,' of die in wezen vinden: 'Ik kan christen zijn zonder gemeenschap met andere christenen te hebben,' lopen iets heel bijzonders mis. Dat is de bijzondere gemeenschap en eenheid met Christus die je in de gemeente kunt hebben. Te midden van de gemeente staat Jezus op en brengt Hij lof. Dat zegt Hij hier dus in vers 22 en vers 25.

Vers 26:

De zachtmoedigen zullen eten en genoeg krijgen. Wie de Heer zoeken, zullen Hem prijzen. Jullie hart zal voor altijd leven.

Dit verwijst kennelijk naar eeuwig leven.

14

Alle volken zullen de Heer aanbidden

Dit is een profetie over hoe de hele wereld Jezus zal aanbidden. Nogmaals, het betekent niet dat iedereen die nu leeft zich tot Hem zal keren. Ik wou dat het waar was, maar sommigen zullen zich tot Hem keren. De rest zal Hem óf op de oordeelsdag moeten aanbidden, óf vernietigd worden. Hoe dan ook, er zal een tijd komen waarin er niemand meer op aarde over is die Hem niet aanbidt. En degenen die dat doen, zullen van de einden van de wereld komen. Ze zullen uit alle volken komen.

Let erop dat David hier niet alleen een Joods koninkrijk voorziet. Door de Geest ziet hij dat mensen van de einden van de wereld, en niet alleen Israël, eraan denken zich tot de Heere te keren.

Niet alleen de Joden, maar alle families van de wereld, alle volken. Dit wijst dus opnieuw vooruit naar de gemeente, de gemeente die mensen uit alle volken

binnenbrengt om de Heere te aanbidden, zoals wijzelf, die niet Joods zijn.

Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Maar U, HEERE, blijf niet ver weg; mijn sterkte, kom mij spoedig te hulp. Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de hoorns van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord. Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven. U die de HEERE vreest, loof Hem; alle nakomelingen van Jakob, vereer Hem; wees bevreesd voor Hem, alle nakomelingen van Israël. Want Hij heeft de ellendige in zijn ellende niet veracht en niet verafschuwd; Hij heeft Zijn aangezicht niet voor hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, toen hij tot Hem riep. Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente, mijn geloften zal ik nakomen in bijzijn van wie Hem vrezen. De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven. Uw hart zal voor eeuwig leven. Alle einden der aarde zullen eraan denken en zich tot de HEERE bekeren: alle geslachten van de heidenvolken zullen zich voor Uw aangezicht neerbuigen. Want het koningschap is van de HEERE, Hij heerst over de heidenvolken. Alle groten der aarde zullen eten en zich neerbuigen. Allen die in het stof neerdalen en hun ziel niet in het leven kunnen behouden, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken. Het nageslacht zal Hem dienen, en aan de Heere toegeschreven worden tot in generaties. Zij zullen komen en Zijn

gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:17-32

Dat wil zeggen: onder de heidenen.

Mensen die vet zijn op aarde worden soms in negatieve zin bekeken, vooral in onze maatschappij, waarin het populair is om slank te zijn. Maar ook in de Bijbel worden mensen die te vet zijn, die zichzelf te veel verwennen, soms gezien als de hoogmoedigen, de arrogantten, degenen die de armen uitbuiten. Maar tegelijk loopt er een thema door de Schrift:

Een zegenende ziel wordt verzadigd, en wie te drinken geeft, die zal ook te drinken krijgen.

SPREUKEN 11:25

Dat zou sommigen van jullie blij moeten maken. Maar de rechtvaardigen zullen vet worden in de zin dat God hen zal zegenen en voorspoed zal geven, en Zijn gunst zal tonen door hun volop te eten te geven, enzovoort. In dit geval heeft Hij al in vers 26 gezegd:

De zachtmoedigen zullen eten en genoeg krijgen.

Dat wil zeggen: ze zullen naar hartenlust eten. Wat ze zullen eten, wordt niet duidelijk gezegd. Het kan zijn dat Jezus dit vers gedeeltelijk uitlegde toen Hij zei:

Jezus dan zei tegen hen: Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als u het vlees van de Zoon des mensen niet eet en Zijn bloed niet drinkt, hebt u geen leven in uzelf. Wie Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, heeft eeuwig leven, en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag. Want Mijn vlees is het ware voedsel en Mijn bloed is de ware drank.

JOHANNES 6:53-55

Hoe dan ook, er is sprake van deelhebben. De mensen van deze gemeente die hier wordt beschreven, deze grote gemeente, hebben deel aan Hem. En ze eten tot ze vol zijn, tot ze vet zijn. Ze zullen eten en aanbidden.

Alle groten der aarde zullen eten en zich neerbuigen. Allen die in het stof neerdalen en hun ziel niet in het leven kunnen behouden, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken.

PSALMEN 22:30

Dat moet slaan op degenen die sterven.

15

Het nageslacht en Gods nieuwe volk

Nu vind ik deze uitspraak in de verzen 31 en 32 heel interessant. Er staat:

Het nageslacht zal Hem dienen, en aan de Heere toegeschreven worden tot in generaties. Zij zullen komen en Zijn gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:31-32

Er staat:

Zijn nakomelingen zullen Hem dienen.

Bedenk dat het zaad in het Oude Testament meestal nageslacht betekende. In het Nieuwe Testament zei Paulus natuurlijk dat het zaad van Abraham één enkel zaad was, Christus. Maar hier verwijst het woord waarschijnlijk naar meerdere personen. En zo zouden de Joden het hebben begrepen toen ze dit lazen: dat er een zaad was, dat wil zeggen een familie, in feite kinderen, die Jezus zouden dienen. Over hen zou worden gesproken als een geslacht. Ze zouden voor de Heere als een geslacht worden gerekend.

Het Engelse woord 'generation' in de gebruikte Bijbelvertaling, dat hier met 'geslacht' is weergegeven, betekent in modern Engels vaak een tijdsperiode of een groep tijdgenoten. Maar het woord heeft eigenlijk een ruimere betekenis dan alleen dat. De letterlijke betekenis van 'generation' in het Hebreeuws is een familie of een volk. Petrus zegt bijvoorbeeld dat wij, de gemeente, dit zijn:

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht,

1 PETRUS 2:9

Daar betekent het woord 'generation' degenen die uit het lichaam van één persoon zijn voortgebracht.

Dit is het boek van de afstammelingen van Adam. Op de dag dat God Adam schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis van God.

GENESIS 5:1

In Genesis betekent 'de afstammelingen' de kinderen van Adam die uit zijn lichaam zijn voortgekomen. 'De geslachten' betekent dus de familie of het volk.

Er staat dat dit zaad dat Jezus zal dienen, dit nageslacht van Hem dat Hem zal dienen, Zijn geslacht, Zijn familie of Zijn volk genoemd zal worden.

Met andere woorden, toekomstige geslachten zullen van de gemeente over Zijn gerechtigheid horen, van dit zaad van Hem, wat een verwijzing naar ons is.

In Psalm 102:16–18 staat:

wanneer de HEERE Sion heeft opgebouwd, in Zijn heerlijkheid verschenen is, Zich gewend heeft tot het gebed van de allerarmsten, en hun gebed niet heeft veracht. Dit wordt beschreven voor de volgende generatie. Het volk dat geschapen wordt, zal de HEERE loven.

PSALMEN 102:17-19

Deze dingen zijn geschreven voor het geslacht dat nog moest komen. Betekent dat één groep mensen die in een bepaalde tijd leeft? Of betekent het een familie die nog moest komen, een bepaald volk dat nog geschapen moest worden?

Er staat dat het volk dat nog geschapen moest worden, de Heere zou loven. Dat geslacht is volgens mij de gemeente, het zaad dat voor de Heere als een geslacht gerekend zou worden. Ze zijn een volk.

Zij zullen komen en Zijn gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:32

16

Psalm 23 en de Messias als Herder

In Psalm 22 zien we dus een heel fascinerend en beeldend tafereel van het lijden van de Messias. In de volgende twee psalmen, die veel korter zijn, krijgen we twee andere beelden van de Messias. Psalm 23, de volgende psalm, is het favoriete hoofdstuk van de meeste mensen. Het is waarschijnlijk het populairste hoofdstuk in de Bijbel:

Een psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij ontbreekt niets.

PSALMEN 23:1

Ook hierin hebben we een messiaanse psalm, hoewel er niet in profetische zin wordt gesproken. Het is geen messiaanse profetie; het is een messiaanse psalm. Hij gaat over de Messias, want Jezus zei in Johannes 10:11:

Ik ben de goede Herder; de goede herder geeft zijn leven voor de schapen.

JOHANNES 10:11

Wanneer David dus zegt dat de Heere zijn Herder is, is dat een verwijzing naar Jezus.

In Psalm 22 zagen we het lijden van Christus. En we zagen dat er als gevolg van Zijn lijden een geslacht zou komen, of een familie van mensen, een zaad, een gemeente, een grote gemeente. Nu zien we Zijn rol als Herder. We zouden kunnen zeggen dat Psalm 22 terugkijkt naar de kruisiging en de stichting van de gemeente. Psalm 23 kijkt naar het heden: Jezus Die in deze tijd Zijn volk weidt, terwijl wij op Zijn wederkomst wachten. Psalm 24 zou gezien kunnen worden als een blik op de wederkomst van Christus als de Koning der ere.

We zouden hier dus een drieluik van Psalmen over de Messias kunnen zien: de lijdende Messias in Psalm 22, de herderlijke Messias in Psalm 23 en de terugkerende, overwinnende Messias in Psalm 24, de heerlijke Messias. We zien dus deze verschillende aspecten van Jezus in deze drie Psalmen, en we hebben zojuist de lijdende Messias bestudeerd. Laten we nu bestuderen hoe dit van toepassing is, of met welke activiteit de Messias nu bezig is.

We lezen in Psalm 23:

De Heer is mijn herder; mij ontbreekt niets.

Het Engelse woord 'want' in de King James Version heeft veel kinderen op de zondagsschool in verwarring gebracht wanneer ze dit uit hun hoofd moesten leren. 'Waarom mogen we de Heere niet willen?' zeggen ze. Deze dubbelzinnigheid komt in de Nederlandse formulering 'mij ontbreekt niets' niet voor. 'Hoor ik niet naar Hem te verlangen?' Er staat niet:

De Heer is mijn herder, die ik niet wil missen.

Dat wil zeggen: 'Ik zal Hem niet willen.' Het Engelse woord 'want' betekent hier 'gebrek hebben'. 'Want' is een Oudengels woord. Het betekent dat je ergens gebrek aan hebt, dat je iets niet hebt. En het betekent niet eens: 'Ik zal geen gebrek hebben aan de Heere.' Het betekent: 'Omdat de Heere mijn Herder is, zal ik nergens gebrek aan hebben.' Een herder voorziet in alle behoeften van zijn schapen. Omdat de Heere mijn Herder is, zal ik nooit iets tekortkomen of ergens gebrek aan hebben. Er zal altijd goed voor mij gezorgd worden. Dat is wat daar gezegd wordt. We zouden het dus als volgt kunnen weergeven:

De Heer is mijn herder; ik kom niets tekort, of:

Een psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij ontbreekt niets.

PSALMEN 23:1

Hij doet mij neerliggen in grazige weiden, Hij leidt mij zachtjes naar stille wateren. Hij verkwikt mijn ziel, Hij leidt mij in het spoor van de gerechtigheid, omwille van Zijn Naam.

PSALMEN 23:2-3

17

Voeding, rust en herstel door de Herder

Hij begint met te zeggen dat hij, omdat de Heere zijn Herder is, niets tekort zal komen. Vervolgens geeft hij voorbeelden van de manier waarop de Herder in zijn behoeften voorziet. Hij geeft hem groene weiden om in te grazen. Een schaap heeft weiden nodig om in te grazen. Het heeft water nodig om te drinken, en daarom staat er:

Hij brengt me naar rustig water.

wat waarschijnlijk eigenlijk betekent:

Hij geeft me nieuwe levenskracht.

Dit verwijst waarschijnlijk naar het feit dat wanneer een schaap afdwaalt, de herder eropuitgaat en het vindt om zijn leven te redden.

In Psalm 19:7, die we eerder bestudeerd hebben, staat:

De wet van de HEERE is volmaakt, zij bekeert de ziel;
de getuigenis van de HEERE is betrouwbaar, zij geeft de
eenvoudige wijsheid.

PSALMEN 19:8

Maar in de kantlijn van de gebruikte Engelse Bijbel staat dat ‘converting the soul’ ook, of beter, als ‘restoring the soul’ vertaald kan worden. Die woordelijke overeenkomst met Psalm 23 is in de Nederlandse vertaling niet zichtbaar. Er staat dus:

De wet van de Heer is volmaakt en geeft de mens nieuwe levenskracht.

Dat is in wezen alsof een ziel die als een verdwaald schaap heeft rondgedoold, wordt teruggebracht naar de plaats waar ze thuishoort. De wet brengt onze ziel, of onszelf, terug naar de juiste plaats bij God.

Wanneer hij in Psalm 23 zegt dat de Heere zijn ziel herstelt, geloof ik dat hij spreekt over de manier waarop de Herder achter een verloren schaap aangaat en het terugbrengt, zodat het niet verloren raakt.

Hij verkwikt mijn ziel, Hij leidt mij in het spoor van de
gerechtigheid, omwille van Zijn Naam.

PSALMEN 23:3

Hij geeft mij dus leiding.

18

Bescherming en goddelijke leiding

Vervolgens geeft Hij hem veiligheid. In vers 4 zegt hij:

Al ging ik ook door een dal vol schaduw van de dood, ik zou geen kwaad vrezen, want U bent met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.

PSALMEN 23:4

Hij begint met te zeggen dat God niet zal toestaan dat hij aan iets noodzakelijks gebrek heeft, en hij vertelt specifiek hoe dat in vervulling gaat. God voedt hem. Hij geeft hem water te drinken. Hij redt hem wanneer hij de verkeerde kant op afdwaalt. Hij leidt hem op de juiste wegen. Hij is veilig omdat God bij hem is, en hij wordt getroost door Zijn stok en Zijn staf.

Deze beelden zijn natuurlijk allemaal ontleend aan de werkelijke relatie tussen een herder en een schaap. Maar waar komt dit alles voor ons op neer? Wij zijn geen schapen en eten bijvoorbeeld geen gras. Wat betekent het werkelijk in het echte leven? Wanneer hij zegt:

Hij doet mij neerliggen in grazige weiden, Hij leidt mij zachtjes naar stille wateren.

PSALMEN 23:2

betekent dit dat God mij werkelijk al het voedsel geeft dat ik nodig heb en alle dingen die ik werkelijk nodig heb. Schapen hebben niet veel meer nodig dan gras om te eten. Alles wat wij nodig hebben om in leven te blijven, geeft God ons.

Schapen drinken niet uit stromend water. Ze zijn bang voor stromend water, want als ze erin vallen, zuigt hun wol zoveel water op dat ze zwaar worden. Ze kunnen dan niet uit het water komen en zullen verdrinken. Daarom moeten ze uit stilstaand water drinken. Ze kunnen niet uit stromend water drinken. Dat is een beeld van rust. Het

spreekt over de manier waarop God in alle rust in onze behoeften voorziet. Hij laat mij rustig neerliggen in groene weiden. Ik kan gewoon op mijn gemak grazen. Ik kan zonder angst water drinken. Het is een vredig bestaan.

Dat wil zeggen: Hij redt mij van mijn eigen afdwalen en rondzwerven. Hij laat mij niet te ver gaan voordat Hij mij corrigeert.

Hij verkwikt mijn ziel, Hij leidt mij in het spoor van de gerechtigheid, omwille van Zijn Naam.

PSALMEN 23:3

Dat is een beeld van goddelijke leiding. God leert ons hoe we op de juiste weg moeten wandelen, het pad van de gerechtigheid. Dat doet Hij natuurlijk door de Schriften, maar Hij doet het ook op verschillende andere manieren.

Goddelijke leiding is een van de grote voorrechten van de christen: hij heeft nu een Herder. Jezus zei:

Voor hem doet de deurwachter open en de schapen horen zijn stem, en hij roept zijn eigen schapen bij hun naam en leidt ze naar buiten. En wanneer hij zijn eigen schapen naar buiten gedreven heeft, gaat hij voor hen uit, en de schapen volgen hem, omdat zij zijn stem kennen.

JOHANNES 10:3-4

Er zijn verschillende manieren waarop Jezus Zijn stem laat horen en Zijn wil aan ons bekendmaakt, maar als christenen hebben wij het voorrecht door Hem geleid te worden. In het achtste hoofdstuk van Romeinen staat:

Immers, zovelen als er door de Geest van God geleid worden, die zijn kinderen van God.

ROMEINEN 8:14

Van ons die kinderen van God zijn, wordt gezegd dat wij degenen zijn die door de Geest van God worden geleid. Dat is vers 14, Romeinen 8:14. De Heilige Geest leidt ons dus. Jezus leidt ons door Zijn Geest over de juiste paden, en het is goed om dat te weten. Het geeft ons zekerheid.

19

Het dal van de schaduw van de dood

Al ging ik ook door een dal vol schaduw van de dood, ik zou geen kwaad vrezen, want U bent met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.

PSALMEN 23:4

Het dal van de schaduw van de dood verwijst waarschijnlijk naar het werkelijk verkeren in levensgevaar. Tijdens onze christelijke levenswandel gaan we samen met de Heere onze weg. Dan komen we op een bepaalde plaats waar een schaduw over de weg valt. Dat is de schaduw van de dood. We gaan door een bepaald dal, en daar ligt deze schaduw. We moeten erdoorheen. Maar door de schaduw van de dood heen gaan is niet iets om bang voor te zijn, want God is met ons. Zelfs als we sterven, is het slechts een schaduw.

Een schaduw kan beangstigend zijn als je ervan schrikt. Een schaduw is soms veel groter dan het voorwerp dat de schaduw werpt. Als het laat op de dag is en je buiten in de zon staat, kan zelfs een kleine steen een heel lange schaduw werpen wanneer de zon bijna onder is. Zo kan iets wat helemaal niet groot of intimiderend is, een zeer intimiderende schaduw werpen. De dood is niet iets waarvoor we bang zouden moeten zijn, hoewel hij soms een angstaanjagende schaduw werpt. De meeste mensen zijn bang voor de dood. De meeste mensen zijn doodsbang voor de dood. Maar hij zegt hier dat de dood slechts een schaduw is. Een schaduw kan je geen kwaad doen. Als God met je is, kun je dwars door dat dal van de schaduw van de dood heen gaan en er helemaal niet bang voor zijn.

Eén ding dat we over schaduwen weten, is dat alleen al het feit dat er een schaduw bestaat, ons vertelt dat er aan de andere kant licht is. Er moet aan de andere kant van het voorwerp licht zijn om die schaduw te kunnen werpen. Omdat de dood een schaduw werpt, betekent dit dat er voor ons aan de andere kant van de dood licht is. Aan het einde van de psalm spreekt hij over wat ons daar wacht:

Ja, goedheid en goedertierenheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven. Ik zal in het huis van de HEERE blijven tot in lengte van dagen.

PSALMEN 23:6

In wezen zegt hij dus: 'Ik ben zelfs niet bang voor de dood.' Dat is voor een deel omdat God mij uit de dood kan redden wanneer ik door het dal van de schaduw van de dood ga. Hij kan mijn leven redden. Maar ook als ik door de dood heen moet gaan, is die slechts een schaduw. Hij beangstigt me niet werkelijk, want hij houdt voor mij geen echte gevaren in, omdat ik behouden ben.

Aan het einde van vers 4 zegt hij:

20

De werktuigen van de herder

Uw stok en uw staf stellen me gerust. De knots en de staf waren twee van de werktuigen die een herder, naast de slinger, gewoonlijk bij zich droeg. Een slinger werd gebruikt om stenen mee te werpen, vaak om vijanden zoals wolven, die het op de schapen gemunt hadden, te verjagen. Een slinger werd ook gebruikt om de schapen te sturen. Herders in Israël zijn erg bedreven met hun slingers. In het Oude Testament staat:

Onder al dit volk waren zeventienhonderd van de beste mannen linkshandig. Ieder van hen kon haarfijn met een steen slingeren zonder te missen.

RICHTEREN 20:16

Wat dat ook precies betekende, het betekende in elk geval dat ze heel nauwkeurig waren.

Herders in Israël waren zeer bedreven met slingers, en dat zijn ze nog steeds. Als een schaap van de rest van de kudde afdwaalt, gaat de herder er vaak niet zelf achteraan. Hij legt dan een steen in zijn slinger, slingert hem daarheen en laat de steen vlak voor de neus van het schaap neerkomen. Daar schrikt het schaap van, en dan draait het zich om en keert het terug naar de rest van de kudde. De slinger is dus een waardevol werktuig en wapen van de herder.

Maar de slinger wordt hier niet genoemd. De andere twee werktuigen wel, en die zijn ook waardevol: de knots en de staf. Een knots was een knuppel die een herder bij zich droeg. Het was een korte, dikke stok die voor verschillende dingen gebruikt kon worden. Vaak zat er aan het uiteinde een zware knobbel. Hij was van hardhout gemaakt en was een knuppel van ongeveer zestig centimeter lang, met aan het uiteinde een massieve houten knobbel. Hij werd gebruikt om roofdieren, zoals leeuwen, op hun kop te slaan. Toen David leeuwen en beren doodde, weten we niet welke wapens hij gebruikte, maar waarschijnlijk was zijn knuppel, zijn knots, een van de dingen die hij tot zijn beschikking had.

De knuppel werd ook gebruikt om dieven af te slaan. Soms kwamen er dieven om de schapen mee te nemen, maar de herder gebruikte de knuppel om hen af te weren. Iets anders waarvoor hij, verrassend genoeg, werd gebruikt, was om de poot te breken van een schaap dat voortdurend van de weg afdwaalde. Een herder brak daadwerkelijk de poot van het schaap. Daarna moest hij het dragen, want hij kon het daar niet zomaar achterlaten. Het zou sterven. Maar hij brak zijn poot om te voorkomen dat het afdwaalde. Met zijn gebroken poot zou het niet proberen af te dwalen. Het zou zich door hem laten dragen. Voor een schaap lijkt het misschien een bevoorrechte positie om op de schouders van de herder gedragen te worden. Toch is dat niet de juiste plaats voor het schaap. Het schaap hoort zelf te kunnen lopen en de herder op de juiste manier te volgen. Als een schaap op de schouders van de herder gedragen moet worden en zijn poot gebroken moet worden, is dat een teken dat het opstandig is. De poot genas natuurlijk weer, maar het was een straf.

De knuppel werd ook gebruikt om de schapen te corrigeren. David zegt:

Uw stok en uw staf stellen me gerust.

De staf was een herdersstaf, een lange stok met een haak aan het uiteinde. Die werd op vergelijkbare wijze gebruikt om een schaap terug op het pad te trekken als het binnen bereik was. Ook als een schaap over een afgrond was gevallen en nog leefde, maar vastzat in struikgewas waar de herder niet bij kon, kon hij zijn herdersstaf naar beneden steken. Hij kon de haak onder de voorpoot van het schaap haken, het schaap omhoogtrekken en het zo redden.

De herder gebruikte deze hulpmiddelen om de schapen veilig te houden, maar ook om ze te corrigeren. David zegt:

Al ging ik ook door een dal vol schaduw van de dood, ik zou geen kwaad vrezen, want U bent met mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.

PSALMEN 23:4

Het is voor mij een troost te weten dat U niet alleen hulpmiddelen en wapens hebt waarmee U vijanden kunt verjagen, maar ook dat U mij zult corrigeren. U zult mij niet laten afdwalen zonder mijn been te breken. U zult mij daadwerkelijk tegenhouden als ik een weg insla die mij zal vernietigen. Dat betekent dat wanneer de tuchtiging van de Heere over mij komt, ik die kan aanvaarden. Ik veracht de tuchtiging van de Heere niet, want Hij doet dat om mij te corrigeren en mij te redden van mijzelf en van andere gevaren waarvan ik niets weet. Hij zegt: 'Het is voor mij een troost te weten dat U een knuppel hebt, ook al kan die knuppel soms tegen mij worden gebruikt wanneer ik opstandig ben, om mij te helpen en te tuchtigen. Toch is het een troost om dat te weten.'

21

God als Gastheer van het feestmaal

Dan verandert in vers 5 en 6 de beeldspraak. Het gaat niet langer over een herder en schapen, maar over gasten in een huis. God wordt nu niet als herder voorgesteld, maar als de Gastheer van een feestmaal. Hij zegt:

U maakt voor mij de tafel gereed voor de ogen van mijn tegenstanders; U zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over.

PSALMEN 23:5

Dit zou natuurlijk niet iets zijn wat schapen zouden waarderen, dus de beeldspraak is veranderd.

Ja, goedheid en goedertierenheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven. Ik zal in het huis van de HEERE blijven tot in lengte van dagen.

PSALMEN 23:6

Nu spreekt hij erover dat hij een gast is in Gods huis. Dat er voor hem een tafel wordt klaargemaakt in de aanwezigheid van zijn vijanden betekent ongetwijfeld dat God hem alle gastvrijheid heeft geboden die hij nodig heeft, ondanks het feit dat er vijanden om hem heen zijn die hem proberen te gronde te richten. Hij woont in de tegenwoordigheid van de Heere, die hij nooit zal hoeven te verlaten. Hij zal altijd in de tegenwoordigheid van de Heere zijn. Goedheid en barmhartigheid zijn de dingen die God hem als Zijn gast schenkt.

Hij zegt:

U zalft mijn hoofd met olie en mijn beker stroomt over.

Dit is opnieuw een beeld van een gast bij een feestmaal. Denk eraan dat Jezus door een Farizeeër voor het feestmaal was uitgenodigd. De vrouw kwam binnen, hilde, maakte Zijn voeten nat met haar tranen en droogde ze af met haar haar. De Farizeeër Simon dacht in zijn hart:

Toen de Farizeeër die Hem uitgenodigd had, dat zag, zei hij bij zichzelf: Deze Man zou, als Hij een profeet was, wel weten wie en wat voor vrouw het is die Hem aanraakt, want zij is een zondares.

LUKAS 7:39

Jezus zei:

En Hij keerde Zich om naar de vrouw en zei tegen Simon: Ziet u deze vrouw? Ik ben in uw huis gekomen: water voor Mijn voeten hebt u niet gegeven, maar zij heeft Mijn voeten met tranen natgemaakt en met het haar van haar hoofd afgedroogd; u hebt Mij geen kus gegeven, maar vanaf het moment dat zij binnengekomen is, heeft zij niet opgehouden Mijn voeten te kussen; met olie hebt u Mijn hoofd niet gezalfd, maar zij heeft Mijn voeten met zalf gezalfd.

LUKAS 7:44-46

Hij zei daarmee tegen Simon:

U hebt Mij niet de gebruikelijke gastvrijheid geboden die gastheren hun gasten normaal gesproken bieden, wat naar ik aanneem iets feestelijks was om te doen. Ik kan me niet voorstellen waarom iemand olie over zijn hoofd gegoten zou willen hebben, maar dat werd gewoonlijk bij gasten gedaan, om hen te eren of om een andere reden. Je moet beseffen dat de cultuur in het Midden-Oosten heel anders is dan de onze.

22

Levenslange goedheid en Gods huis

Hier wordt ermee bedoeld dat God ons als gasten in Zijn huis heeft opgenomen. Hij heeft een tafel voor ons klaargemaakt. Onze vijanden hebben niet kunnen verhinderen dat dit gebeurde. Onze vijanden zijn misschien zelfs aanwezig als gevangenen die in de strijd verslagen zijn en nu moeten toezien hoe wij de overwinningsmaaltijd eten. Onze beker vloeit over. God heeft ons meer gegeven dan wij nodig hebben en Hij heeft ons met olie gezalfd. Hij heeft alle genadige vormen van gastvrijheid betoond. Goedheid en barmhartigheid zijn de dingen die Hij ons al de dagen van ons leven schenkt. Hij zegt:

U maakt voor mij de tafel gereed voor de ogen van mijn tegenstanders; U zalft mijn hoofd met olie, mijn beker vloeit over. Ja, goedheid en goedertierenheid zullen mij volgen al de dagen van mijn leven. Ik zal in het huis van de HEERE blijven tot in lengte van dagen.

PSALMEN 23:5-6

In vers 6 lijkt hij in wezen te zeggen dat ik mijn hele leven lang een bepaalde ervaring zal hebben, en dat ik daarna, tot in eeuwigheid, ook een ervaring zal hebben. Mijn ervaring tijdens mijn leven is dat Gods goedheid en Zijn barmhartigheid mij betoond zullen worden, al de dagen van mijn leven. Dat betekent niet dat ik geen moeilijkheden zal hebben, maar het betekent dat God aan mijn kant zal staan. God zal voor mij klaarstaan. Hij zal mij horen wanneer ik roep.

Hij zal mij mijn hele leven lang barmhartigheid en goedheid betonen. Ik kan deze zegeningen verwachten. Maar zelfs daarna geldt, tot in eeuwigheid:

Ik zal in het huis van de Heer wonen.

Nu betekent dit niet dat het huis van de Heere gelijkgesteld moet worden met de hemel. Christenen zijn gewoonlijk geneigd de term 'het huis van de Heere' gelijk te stellen met de hemel. David zal dat begrip waarschijnlijk niet hebben gehad zoals wij

dat hebben. Voor hem was het huis van de Heere de tabernakel en later de tempel. In het Oude Testament verwijst het huis van de Heere vrijwel altijd naar de tempel en niet naar de hemel. In feite verwijst het huis van de Heere nergens in de Bijbel naar de hemel, noch in het Oude, noch in het Nieuwe Testament. In het Oude Testament verwijst het naar de tempel en de tabernakel. In het Nieuwe Testament verwijst het gewoonlijk naar de gemeente, die het huis van de Heere is, het lichaam van Christus, met andere woorden: het volk van God.

Er is geen enkele plaats in de Bijbel waar de hemel het huis van de Heere wordt genoemd, behalve hier. Het lijkt erop dat dit misschien verwijst naar zijn eeuwige leven in de hemel, maar toch denkt hij niet zozeer aan de hemel als een plaats, maar als een huiselijke plek. Ik denk dat hij eenvoudigweg denkt in termen van lid zijn van Gods huisgezin. Hij zal altijd van deze gastvrijheid van God genieten, waar hij ook is, of hij nu op aarde of in de hemel is. Tot in eeuwigheid zal hij als het ware in het huis van de Heere wonen. Hij zal een huisgast van God zijn. Daarom zal hij al deze weldaden ervaren: zijn beker die overvloeit, de zalving met olie, een tafel die voor hem wordt klaargemaakt en geregelde maaltijden voor hem. Hij zal die zijn hele leven lang ervaren en in feite tot in eeuwigheid. Het zal altijd zo zijn. God zal in zijn behoeften voorzien. Hij is dus onze Herder en onze Gastheer in Zijn huis, nu en tot in eeuwigheid.

De Herderspsalm schildert dus nog een ander aspect van onze verhouding tot Jezus. Jezus is de Herder van de schapen, zoals Hij Zelf over Zichzelf sprak. Deze psalm zal ongetwijfeld in Zijn gedachten zijn geweest toen Hij zei:

Ik ben de goede Herder; de goede herder geeft zijn leven voor de schapen.

JOHANNES 10:11

Hij zal aan deze psalm hebben gedacht:

Een psalm van David. De HEERE is mijn Herder, mij ontbreekt niets.

PSALMEN 23:1

Dat kwam trouwens neer op de aanspraak dat Hij de Messias, of zelfs Jehovah, was, want Psalm 23:1 zegt:

‘JHWH is mijn Herder.’ De HSV geeft de Godsnaam JHWH hier weer als ‘de HEERE’.

Jezus zei:

‘Ik ben de goede Herder,’ wat volgens de spreker daarom gelijkstond aan de aanspraak: ‘Ik ben JHWH.’

23

De ark als achtergrond van Psalm 24

Als we verdergaan naar Psalm 24, wordt ons een nog heerlijker beeld geschilderd. De aanleiding voor het schrijven van deze psalm was waarschijnlijk dat David de ark naar de berg Sion bracht. Je herinnert je dat de ark lange tijd in het huis van een man genaamd Obed-Edom had gestaan en nooit in Jeruzalem was geweest. Toen David koning werd, trok hij met zijn legers op tegen de mensen die in Jeruzalem woonden. Oorspronkelijk waren dat geen Joden. Jeruzalem werd, net als de rest van Palestina, bewoond door Kanaänieten. Het was een van de laatste vestingen van de Kanaänieten die door de Joden werden verslagen.

Jozua had in zijn tijd zelfs de meeste vestingen van de Kanaänieten veroverd, zoals je je herinnert. Maar zelfs in de tijd van David waren er nog enkele steden waaruit de Kanaänieten nooit verdreven waren. Jeruzalem was daar één van. De mensen die in Jeruzalem woonden, werden Jebusieten genoemd. Dat was gewoon een ander Kanaänitisch volk. David besloot, waarschijnlijk door openbaring, dat Jeruzalem de hoofdstad moest zijn. Het was niet goed dat de hoofdstad vol heidenen zat in plaats van Gods volk, vooral omdat dit Gods land was, dat Hij aan Zijn volk had gegeven.

Daarom voerde David zijn legers aan tegen de Jebusieten en verdreef hij hen uiteindelijk. Hij was de enige man die daartoe in staat was. Daarna maakte hij Jeruzalem tot zijn hoofdstad en zijn vesting. Niet lang daarna besloot hij dat hij de ark van het verbond daarheen wilde brengen, naar de hoofdstad. Als je je het verhaal herinnert, ging dat met veel pracht en praal. Hij liet de ark op een ossenwagen naar

Jeruzalem brengen. David ging voor de ark uit, dansend, springend en God prijzend voor de ark van het verbond. Het was een groot feest. Ik weet zeker dat er luid op trompetten werd geblazen en dat er legers in vol ornaat achteraan marcheerden. Het geheel was bijzonder feestelijk.

Verscheidene psalmen lijken daarover geschreven te zijn. Dit is er één van, en een andere was Psalm 68. Die is vrijwel zeker geschreven en gezongen terwijl de ark naar Jeruzalem werd vervoerd. Als we aannemen dat dit ook hier het geval is, zal dat ons enigszins helpen deze psalm te begrijpen. De meeste geleerden geloven dat dit de achtergrond van deze psalm was.

24

De aarde behoort aan de Heer

De aarde is van de HEERE en al wat zij bevat, de wereld en wie er wonen. Want Híj heeft haar gegrondvest op de zeeën en haar vastgezet op de rivieren. Wie zal de berg van de HEERE beklimmen? Wie zal staan in Zijn heilige plaats? Wie rein is van handen en zuiver van hart, wie zijn ziel niet opheft tot wat vals is, en niet bedrieglijk zweert. Hij zal zegen ontvangen van de HEERE en gerechtigheid van de God van zijn heil. Dat is het geslacht van hen die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken; dat is Jakob. Sela Hef uw hoofden op, o poorten, en verhef u, eeuwige deuren, opdat de Koning der ere binnengaat. Wie is deze Koning der ere? De HEERE, sterk en geweldig, de HEERE, geweldig in de strijd. Hef uw hoofden op, o poorten, ja, verhef ze, eeuwige deuren, opdat de Koning der ere binnengaat. Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEERE van de legermachten, Hij is de Koning der ere. Sela

PSALMEN 24:1-10

Er zit veel in deze korte psalm. Vooral het laatste gedeelte bevat echte opwinding. Het eerste gedeelte is ook opwindend. Het begint met de uitspraak dat de aarde aan de Heere toebehoort en dat alle mensen die erop wonen van Hem zijn. Misschien zegt David hiermee dat hij daarom het recht had om Jeruzalem in te nemen en die mensen eruit te verdrijven. Dat was het grondgebied van de Heere, net als de rest van de aarde, en de Heere had het recht om dat stuk grond, Jeruzalem, op te eisen.

Hij heeft haar, dat wil zeggen de aarde, gegrondvest op de zeeën en haar gevestigd op de waterstromen. 'Op' betekent hier eigenlijk 'boven'. Hij heeft ervoor gezorgd dat het droge land boven het water uitsteekt. Dat zegt Genesis ook: God liet het droge land te midden van de zeeën tevoorschijn komen. Hij zegt in wezen dat God de aarde, het droge land, zo heeft gegrondvest dat die boven de zeespiegel uitsteekt.

Er staat:

25

Wie mag Gods heilige berg beklimmen?

Wie mag de berg van de Heer opgaan?

De verwijzing naar het feit dat Hij het droge land tevoorschijn liet komen, roept natuurlijk het beeld op van bergen die omhoogkomen. Nu spreekt hij over de berg van de Heere. Dat is Sion, waar Jeruzalem lag. Ze trekken met de ark van het verbond op naar de berg Sion, naar Jeruzalem.

Hij zegt:

Wie mag de berg van de Heer opgaan?

Niet iedereen heeft het voorrecht om dit te doen.

Dit zijn twee verschillende vragen. De ene is: wie kan daar aanvankelijk naartoe gaan? Wie kan daarheen opklimmen? De tweede is: wie kan daar blijven? Wie kan daar staan? Allereerst dus: wie heeft het voorrecht erheen te gaan, en wie heeft het voorrecht daar te staan of te blijven?

Hij geeft een antwoord daarop, met bepaalde voorwaarden:

De aarde is van de HEERE en al wat zij bevat, de wereld en wie er wonen. Want Híj heeft haar gegrondvest op de zeeën en haar vastgezet op de rivieren. Wie zal de berg van de HEERE beklimmen? Wie zal staan in Zijn heilige plaats? Wie rein is van handen en zuiver van hart, wie zijn ziel niet opheft tot wat vals is, en niet bedrieglijk zweert. Hij zal zegen ontvangen van de HEERE en gerechtigheid van de God van zijn heil. Dat is het geslacht van hen die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken; dat is Jakob. Sela Hef uw hoofden op, o poorten, en verhef u, eeuwige deuren, opdat de Koning der ere binnengaat. Wie is deze Koning der ere? De HEERE, sterk en geweldig, de HEERE, geweldig in de strijd. Hef uw hoofden op, o poorten, ja, verhef ze, eeuwige deuren, opdat de Koning der ere binnengaat. Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEERE van de legermachten, Hij is de Koning der ere. Sela

PSALMEN 24:1-10

26

Reine handen en een zuiver hart

Zijn ziel tot ijdelheid verheffen verwijst in feite naar het aanbidden van afgoden. In het taalgebruik van de Joden waren ijdelheden afgoden. Het verwijst dus naar iemand die geen afgoden heeft aanbeden en niet bedrieglijk heeft gezworen. Met andere woorden: iemand die niet heeft gelogen of valse beloften heeft gedaan.

De formulering ‘reine handen en een zuiver hart’ ‘Rein van handen en zuiver van hart’ geeft aan dat zijn daden goed zijn en dat zijn motieven eveneens goed zijn. De Joden dachten gewoonlijk dat ze beoordeeld zouden worden op hun daden: of ze rein voedsel aten, of ze de sabbat hielden en of ze de voorgeschreven offers brachten. Het ging om

de daden van hun handen, om de dingen die ze uiterlijk deden. Ze dachten dat alleen die dingen belangrijk waren. Maar David beseftte dat het ook te maken had met een rein hart, met de juiste motieven. Alleen overspel vermijden was niet genoeg. Je moest een rein hart hebben, geen overspelig hart, enzovoort.

Hij zegt in wezen dat de man die werkelijk in de tegenwoordigheid van God zal staan en onafgebroken gemeenschap met God zal kunnen genieten, een man is die zijn hart en zijn daden rein houdt. Zijn handen zijn rein en zijn hart is ook rein.

Die man zal volgens vers 5 zegen van de Heere ontvangen en gerechtigheid van de God van zijn behoud. Die man zal gerechtigheid van God ontvangen. Gerechtigheid is een geschenk dat God ons geeft, en door ons geloof in Jezus Christus wordt ons gerechtigheid toegerekend, zoals Abraham God geloofde:

Zoals Abraham God geloofde en het hem tot gerechtigheid werd gerekend.

GALATEN 3:6

Er staat:

Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Maar U, HEERE, blijf niet ver weg; mijn sterkte, kom mij spoedig te hulp. Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de hoorns van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord. Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven. U die de HEERE vreest, loof Hem; alle nakomelingen van Jakob, vereer Hem; wees bevreesd voor Hem, alle nakomelingen van Israël. Want Hij heeft de ellendige in zijn ellende niet veracht en niet verafschuwd; Hij heeft Zijn aangezicht niet voor hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, toen hij tot Hem riep. Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente, mijn geloften zal ik nakomen in bijzijn van wie Hem vrezen. De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven. Uw hart zal voor eeuwig leven. Alle einden der aarde zullen eraan denken en zich tot de HEERE bekeren: alle geslachten van de heidenvolken zullen zich voor Uw aangezicht neerbuigen. Want het koningschap is van de HEERE, Hij heerst over de heidenvolken. Alle groten der aarde zullen eten en zich neerbuigen. Allen die in het stof neerdalen en hun ziel niet in het leven kunnen behouden, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken. Het nageslacht zal Hem dienen, en aan de Heere toegeschreven worden tot in generaties. Zij zullen komen en Zijn

gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden,
want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:17-32

27

Het geslacht dat Gods aangezicht zoekt

Bedenk dat er in Psalm 22, vers 30, stond:

Zijn nakomelingen zullen Hem dienen; ze zullen voor de Heer als een generatie gelden.

David had al verwezen naar een nageslacht dat Christus dient en gezegd dat dit nageslacht als een generatie zou worden aangeduid. Nu verwijst hij er in vers 6 opnieuw naar, naar de gemeente:

Dit is de generatie van mensen die Hem zoeken, die uw gezicht zoeken, Jakob.

In het Hebreeuws staat het precies zo:

die uw gezicht zoeken, Jakob, maar dat klinkt vreemd, omdat niemand het aangezicht van Jakob zoekt. Vanwege die vreemde formulering heeft de Septuaginta de woorden 'de God van Jakob' ingevoegd:

Om uw gezicht te zoeken, God van Jakob, en dat is misschien wat er werkelijk bedoeld wordt. Het is mogelijk dat de woorden 'God van' op een bepaald moment door een schrijffout bij het kopiëren zijn weggevallen. Daardoor zijn de handschriften tot ons

gekomen met de woorden:

Want honden hebben mij omsingeld, een horde kwaaddoeners heeft mij omgeven; zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. Al mijn beenderen zou ik kunnen tellen; en zij, zij zien het aan, zij kijken naar mij. Zij verdelen mijn kleding onder elkaar en werpen het lot om mijn gewaad. Maar U, HEERE, blijf niet ver weg; mijn sterkte, kom mij spoedig te hulp. Red mijn ziel van het zwaard, mijn eenzame ziel van het geweld van de hond. Verlos mij uit de muil van de leeuw en van de hoorns van de wilde ossen. Ja, U hebt mij verhoord. Ik zal Uw Naam mijn broeders vertellen, in het midden van de gemeente zal ik U loven. U die de HEERE vreest, loof Hem; alle nakomelingen van Jakob, vereer Hem; wees bevreesd voor Hem, alle nakomelingen van Israël. Want Hij heeft de ellendige in zijn ellende niet veracht en niet verafschuwd; Hij heeft Zijn aangezicht niet voor hem verborgen, maar Hij heeft gehoord, toen hij tot Hem riep. Van U zal mijn lof zijn in een grote gemeente, mijn geloften zal ik nakomen in bijzijn van wie Hem vrezen. De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; wie de HEERE zoeken, zullen Hem loven. Uw hart zal voor eeuwig leven. Alle einden der aarde zullen eraan denken en zich tot de HEERE bekeren: alle geslachten van de heidenvolken zullen zich voor Uw aangezicht neerbuigen. Want het koningschap is van de HEERE, Hij heerst over de heidenvolken. Alle groten der aarde zullen eten en zich neerbuigen. Allen die in het stof neerdalen en hun ziel niet in het leven kunnen behouden, zullen voor Zijn aangezicht neerbukken. Het nageslacht zal Hem dienen, en aan de Heere toegeschreven worden tot in generaties. Zij zullen komen en Zijn

gerechtigheid verkondigen aan het volk dat geboren zal worden, want Hij heeft het gedaan.

PSALMEN 22:17-32

terwijl er oorspronkelijk kan hebben gestaan:

God van Jakob.

Het is ook mogelijk dat er een kleine verandering in de Hebreeuwse tekst heeft plaatsgevonden en dat er oorspronkelijk stond:

‘die Uw aangezicht zoeken zoals Jakob’

Hoe het ook zij, het verwijst waarschijnlijk niet naar het zoeken van Jakob, maar óf naar het zoeken van de God van Jakob, óf naar het zoeken van Gods aangezicht zoals Jakob dat deed.

Er wordt hier gezegd dat degenen die Gods aangezicht zoeken, het geslacht zijn waarover hij hier spreekt. Zij zijn de gemeente. Zij zijn degenen met reine handen en een zuiver hart, die geen valse goden aanbidden, enzovoort.

Het zou interessant zijn om op dit punt naar Psalm 15 te gaan. Ik denk niet dat we dat zullen doen, eenvoudigweg omdat we dan op een zijspoor zouden raken. Maar Psalm 15 lijkt sterk op de verzen 3 en 4 van deze Psalm. Alleen wordt daar uitvoeriger besproken wie er in de tegenwoordigheid van de Heere mag staan, en er worden meer vereisten genoemd dan hier. Misschien bekijken we die Psalm nadat we deze Psalm hebben afgemaakt, maar het is werkelijk een parallel. Psalm 15 is een uitvoerigere parallel van Psalm 24, de verzen 3 en 4.

28

De poorten en de Koning der ere

Dit is een oproep aan de poorten van de stad om open te gaan, om als het ware hun hoofden op te heffen en deze belangrijke bezoeker te ontvangen: de ark van het verbond, de Koning der heerlijkheid. Gods tegenwoordigheid werd altijd met de ark in

verband gebracht. David was de koning die voor de ark uitging toen die werd binnengebracht, maar hij zei niet: 'Hef je hoofden op, grote poorten, zodat ik naar binnen kan gaan, ik, David, de grote koning van Israël.' Hij spreekt over de Koning der heerlijkheid. Wie is de Koning der heerlijkheid? Niet David, maar de Heere. Hij spreekt over het binnenkomen van de ark van het verbond, die het binnenkomen van de Heere zou voorstellen.

Tegelijkertijd zou dit gezien kunnen worden als een messiaanse profetie over de wederkomst van Jezus: dat Hij naar de aarde zou terugkomen en dat de aarde als het ware haar poorten moet openen om Hem te ontvangen. Wanneer we dit lezen, zouden we het op beide manieren kunnen zien:

De aarde is van de HEERE en al wat zij bevat, de wereld en wie er wonen. Want Híj heeft haar gegrondvest op de zeeën en haar vastgezet op de rivieren. Wie zal de berg van de HEERE beklimmen? Wie zal staan in Zijn heilige plaats? Wie rein is van handen en zuiver van hart, wie zijn ziel niet opheft tot wat vals is, en niet bedrieglijk zweert. Hij zal zegen ontvangen van de HEERE en gerechtigheid van de God van zijn heil. Dat is het geslacht van hen die naar Hem vragen, die Uw aangezicht zoeken; dat is Jakob. Sela Hef uw hoofden op, o poorten, en verhef u, eeuwige deuren, opdat de Koning der ere binnengaat. Wie is deze Koning der ere? De HEERE, sterk en geweldig, de HEERE, geweldig in de strijd. Hef uw hoofden op, o poorten, ja, verhef ze, eeuwige deuren, opdat de Koning der ere binnengaat. Wie is Hij, deze Koning der ere? De HEERE van de legermachten, Hij is de Koning der ere. Sela

PSALMEN 24:1-10

Het Engelse woord 'hosts' betekent 'legermachten'. Hij is de Koning der heerlijkheid. God wordt hier beschreven als de Heere, machtig in de strijd, sterk en machtig, de Heere van de legermachten. Opnieuw is God de grote Overwinnaar, Degene Die Zijn

vijanden heeft overwonnen. Dit zou natuurlijk heel betekenisvol zijn in die specifieke context, waarin David in de Naam van de Heere eropuit was gegaan en de Jebusieten had overwonnen, die de vijanden van de Joden waren. Daarmee werd aangetoond dat God machtig is in de strijd en hem hier de overwinning had gegeven.

We zouden hierin een oproep aan de aarde kunnen zien om de komst van Jezus te ontvangen. Laat Hem binnenkomen. Hij zal terugkomen. Hij is de Koning der heerlijkheid. In het boek Handelingen wordt Hij de Vorst der heerlijkheid genoemd — Jezus dus. Maar ook die termen zouden als onderling verwisselbaar beschouwd kunnen worden.

29

De Messias in verleden, heden en toekomst

In Psalm 22 zien we de Messias als de Lijdende, in Psalm 23 de Messias als de Herder, en in Psalm 24 de Messias als de Koning der heerlijkheid. We kunnen ook zien dat dit de nadruk legt op het verleden, het heden en de toekomst, want Hij heeft eens en voor altijd geleden. Hij zal nooit meer lijden. Dat ligt in het verleden, in Psalm 22. Vandaag, in ons huidige tijdperk, is Hij onze Herder, Die ons leidt. Dat is Psalm 23. In Psalm 24 moet Hij nog komen en Zijn heerlijkheid tonen, machtig in de strijd komen en Zichzelf bij Zijn wederkomst tonen als de Koning der heerlijkheid.

Ik wil je aandacht toch op Psalm 15 vestigen, want Psalm 15 werkt, zoals ik al zei, verder uit wat in Psalm 24:4 wordt gezegd. Er is nog één andere plaats in de Bijbel waar op een soortgelijke manier wordt gesproken, en dat is in Jesaja 33. Ik zou dat moeten voorlezen, of je kunt het zelf ook opzoeken. In Jesaja 33, de verzen 14 tot en met 17, staat een passage die hier sterk op lijkt. Jesaja 33:14 zegt:

De zondaars in Sion zijn angstig, huiver heeft de huichelaars aangegrepen: Wie onder ons kan verblijven bij een verterend vuur? Wie onder ons kan verblijven bij een eeuwige gloed?

JESAJA 33:14

Met andere woorden: wie zal bij God kunnen wonen?

Want onze God is een verterend vuur.

HEBREEËN 12:29

Het is dezelfde soort vraag:

Wie mag de berg van de Heer opgaan? Wie mag in Zijn heilige plaats staan?

Het antwoord, vers 15:

Hij die wandelt in gerechtigheid en billijk spreekt, die winstbejag door afpersing verwerpt, die zijn handen afwerend schudt om geen geschenken aan te nemen, die zijn oor dichtstopt om niet van bloedvergieten te horen, die zijn ogen sluit om het kwaad niet te zien —

JESAJA 33:15

— of van moordplannen —

Je kunt de overeenkomst zien tussen deze passage in Jesaja 33 en de psalm die we hebben gelezen, Psalm 24. Wie zal daar kunnen wonen? Wie zal in de hoogte kunnen wonen en zijn verblijfplaats hebben in de beschutting van de rotsvestingen? Degenen die oprecht wandelen, oprecht spreken en steekpenningen en de opbrengsten van onderdrukking verachten, enzovoort. Met andere woorden, degenen die zich niet tot oneerlijkheid verlagen om rijk te worden, enzovoort. Zij zullen de Koning in Zijn schoonheid aanschouwen, de Koning der heerlijkheid.

Als we teruggaan naar Psalm 15, die slechts vijf verzen lang is, zien we dat daar een soortgelijke vraag wordt gesteld en een soortgelijk antwoord wordt gegeven, hoewel vollediger dan alle antwoorden die we tot nu toe hebben bestudeerd. Psalm 15:

HEERE, wie zal verblijven in Uw tent? Wie zal wonen op Uw heilige berg?

PSALMEN 15:1

Dezelfde vraag als in Psalm 24:3.

Dat wil zeggen: hij zal nooit worden weggenomen van zijn plaats in Gods heilige woonplaats, nooit worden weggenomen uit de tegenwoordigheid van God. Wie deze dingen doet... Nou, wat zijn die dingen? Sommige daarvan zijn in het Engels van de King James een beetje moeilijk te doorgronden, maar we kunnen ze allemaal begrijpen.

In vers 2 verwijst 'de man die oprecht wandelt' natuurlijk naar een man die volgens de wegen van God wandelt. 'Oprecht' is een woord dat de Bijbel vaak gebruikt voor wandelen op een manier die geen schande of schaamte met zich meebrengt. Je kunt rechtop staan, met opgeheven hoofd voor God staan, omdat je op een heilige manier wandelt. Gerechtigheid of recht doen betekent dat je daden rechtvaardig zijn. Je doet mensen geen onrecht aan.

De waarheid spreken in zijn hart betekent dat hij daadwerkelijk vanuit zijn hart de waarheid spreekt. Het is een andere manier waarop dit vertaald zou kunnen worden. Het zegt in wezen dat hij de waarheid spreekt en geen bedrieger is. Zijn hart stemt overeen met wat hij zegt. Het is iets wat vanbinnen komt.

30

Geen laster en trouw aan beloften

Wie niet met zijn tong kwaadsprekt, is geen roddelaar. Iemand die kwaadsprekt over zijn naaste of zijn naaste kwaad aandoet — iedereen die roddelt of tegen zijn naaste zondigt — voldoet niet aan de beschreven voorwaarden. Dat geldt ook voor iemand die zijn naaste in opspraak brengt. Dit zou vertaald kunnen worden als

iemand die een smet op zijn naaste werpt of iets over zijn naaste opgraaft wat hem in diskrediet brengt. Dat wil zeggen: hij probeert zijn naaste in diskrediet te brengen of op de een of andere manier te belasteren. Als iemand dat doet, is hij niet geschikt.

In zijn ogen is de verworpene veracht, maar wie de HEERE vrezen, eert hij. Heeft hij gezworen tot zijn schade, zijn eed verandert hij niet.

PSALMEN 15:4

‘Contemned’ is een woord dat voor ons nogal ongebruikelijk is, maar het betekent dat iemand met minachting wordt bejegend. Het betekent dat iemand slechte mensen niet bewondert. Hij veracht hen. Dat betekent niet precies dat hij hen haat. Het betekent eenvoudigweg dat hij hen als laag en verachtelijk beschouwt. Hij eert hen niet. Hij eert de goddelozen niet. Hij probeert niet de gunst van goddeloze mensen te winnen. Hij probeert geen vriend van de wereld te zijn.

Zweren heeft natuurlijk te maken met het afleggen van een eed, het doen van een belofte en jezelf aan een verplichting binden. Er staat dat hij zweert tot zijn eigen schade. Dit betekent dat hij een toezegging doet. Hij bindt zich met een eed om iets te doen, maar op het moment dat hij die toezegging doet, beseft hij niet dat het hem meer pijn zal doen dan hij dacht. Het zal meer kosten dan hij dacht.

Wanneer je belooft iets voor iemand te doen en je vervolgens beseft dat het veel meer tijd zal kosten of veel meer geld zal kosten dan je dacht, dan heb je tot je eigen schade gezworen. Je hebt een toezegging gedaan. Je hebt gezworen, maar het is tot je eigen schade gebleken, omdat het je meer gaat kosten dan je wilde. Maar hij zegt dat degene die bij God zal wonen, iemand is die tot zijn eigen schade zweert en daar niet op terugkomt. Dat wil zeggen: hij probeert er niet onderuit te komen. Hij is erachter gekomen dat hij tot zijn eigen schade heeft gezworen, maar toch zet hij door en komt hij zijn toezegging na, ook al kost het hem meer dan hij van plan was, meer dan waarop hij had gerekend.

Hij is loyaal. Hij is trouw. Hij is te vertrouwen. Je kunt erop vertrouwen dat als hij je zegt dat hij iets zal doen, hij het ook zal doen, zelfs als het duurder blijkt te zijn dan hij hoopte of wist dat het zou zijn. Hij zal het toch doen. Hij is een trouw persoon, of zij is

een trouw persoon.

31

Huwelijkstrouw wanneer het moeilijk wordt

Het huwelijk is hier vaak een goed voorbeeld van. Wanneer de meeste mensen trouwen, zweren ze in zekere zin. Ze leggen eden af, geloften. Ze zweren hun leven lang trouw te zijn en dat soort dingen. Maar wanneer de meeste mensen trouwen, weten ze niet waar ze aan beginnen. Zelfs mensen die al eerder getrouwd zijn geweest, weten niet waar ze aan beginnen, omdat je iemand nooit echt leert kennen voordat je met die persoon samenwoont.

Daarom vinden veel heidenen dat het beter is om ongetrouwd samen te wonen, als een soort proefhuwelijk. Maar dat is natuurlijk tegen de regels. De reden dat het tegen de regels is, is dat je, als je met iemand samenwoont, waarschijnlijk alle onaangename dingen over die persoon te weten komt en dan niet met die persoon zult trouwen. Het punt van het huwelijk is dat God twee mensen aan elkaar bindt en dat Hij wil dat ze bij elkaar blijven, zodat ze niet zomaar bij elkaar weg kunnen gaan wanneer ze ontdekken dat ze moeilijk met elkaar kunnen opschieten.

Dat ze moeilijk met elkaar kunnen opschieten, is Gods manier om hen allebei tot volmaaktheid te brengen. Het brengt voor ieder van hen beproevingen met zich mee die hen veranderen en hen ertoe brengen volmaaktere mensen te worden. Maar als ze het huwelijk gewoon konden verbreken, zouden ze niet veranderen. God bindt hen zo aan elkaar. En heel vaak komen ze na hun huwelijk dingen over elkaar te weten die ze in geen miljoen jaar te weten zouden zijn gekomen door alleen maar verkering te hebben, omdat je bepaalde dingen pas ontdekt wanneer je daadwerkelijk samenwoont.

Zo hebben veel mensen gemerkt dat ze bij het huwelijksaltaar een eed hebben afgelegd en dat die hun tot schade is geworden. Dat wil zeggen: hun huwelijkspartner bleek een veel slechter mens te zijn dan ze hadden verwacht. Bijna elk ongelukkig huwelijk is zo'n geval. Toen die mensen trouwden, dachten ze niet dat het een ongelukkig huwelijk zou worden. Ze dachten dat het goed en gelukkig zou worden. Er bleek iets verborgen te zijn, iets wat ze later ontdekten. Ze hadden tot hun eigen schade

gezworen, maar ze komen er niet op terug. Als ze zich aan hun verplichting houden, zijn ze trouw. Ook al hebben ze ontdekt dat hun verplichting hen in grotere moeilijkheden heeft gebracht dan ze wilden of hadden voorzien, toch blijven ze er trouw aan. Omdat ze een eed hebben afgelegd, houden ze zich aan hun woord. Zulke mensen zijn het.

32

Geen woekerrente of omkoping

Ook staat er in vers 5:

Zijn geld leent hij niet uit tegen rente,

PSALMEN 15:5

Dat betekent rente. De Joden mochten rente vragen over leningen aan buitenstaanders, aan heidenen, maar ze mochten geen rente vragen over leningen aan mede-Joden. Dit was grotendeels bedoeld om te voorkomen dat rijke mensen de armen onderdrukten. De mensen die geld moeten lenen, zijn meestal arm. Soms onderdrukte een rijk persoon de armen door rente te vragen. Als een arme Jood naar een rijke man toe kwam en zei: ‘Luister, ik kom om van de honger. Mijn gezin heeft kleding en voedsel nodig. Zou ik wat geld van je kunnen lenen?’ dan kon hij zeggen: ‘Ja, je kunt tien dollar van me lenen, maar dan moet je voor me werken of twintig dollar terugbetalen.’ De arme verkeerde in een positie waarin hij daarmee moest instemmen, omdat hij dat geld zo hard nodig had. Op die manier onderdrukten de rijken de armen. Ze gebruikten hun geld om aan de armen geld te verdienen en hen uit te buiten.

Rijke mensen leenden doorgaans geen geld. Het was niet zoals in onze samenleving, waar je alles op krediet koopt. Tegenwoordig kun je dingen kopen die je niet kunt betalen. En zelfs als je rijk bent, maak je waarschijnlijk schulden om een huis, een auto of iets dergelijks te kopen. Dat deden ze destijds niet. Ze kochten al die dingen niet op krediet. De mensen die geld leenden, waren mensen die honger hadden en geld moesten lenen. Maar een rijke man leende nooit. Het was zelfs een schande als je

moest lenen. Het was vernederend. Het betekende dat Gods zegen niet op je rustte. Daarom moest je lenen en kon je niet uitlenen. God had de Joden zelfs gezegd dat als ze Zijn wetten hielden, ze aan andere volken zouden uitlenen en zelf niet zouden lenen.

De wet van de Joden bepaalde dat ze de armen niet mochten onderdrukken met dit soort woekerrente, met dit soort rente. Hij zegt dus dat de man die dit niet doet, de man die zijn geld niet tegen rente uitleent, ook geschikt is.

een geschenk ten nadele van de onschuldige aanvaardt hij niet.
Wie deze dingen doet, zal niet wankelen, voor eeuwig.

PSALMEN 15:5

Dat betekent dat hij zich niet tegen betaling als een valse getuige in de rechtszaal tegen een onschuldig persoon zal laten gebruiken. Hij zal geen geld aannemen om een valse getuige te zijn.

33

Voorwaarden voor gemeenschap met God

Met andere woorden, wat wordt er gezegd over de persoon die voortdurend bij God mag verblijven en gemeenschap met Hem mag hebben? Hij doet rechtvaardige dingen. Hij doet zijn naaste geen kwaad: niet door hem kwaad te doen, niet door kwaad van hem te spreken en niet door mee te gaan in laster tegen hem. Hij is trouw. Hij komt zijn verplichtingen na, zelfs als dat moeilijk is. Hij buit de armen niet uit. Hij leent geld uit wanneer mensen het nodig hebben, zonder rente te vragen. Hij zal op geen enkele manier geld aannemen om een onschuldig persoon onrecht aan te doen. Dit zijn de verschillende dingen waarop David hier wijst.

We zien dat Psalm 15 ons, net als Psalm 24, voorwaarden geeft. Niet iedereen kan zomaar de aanwezigheid van de Heere binnenwandelen en daar blijven. Daarvoor moet je een rein hart en reine handen hebben.

Daarmee eindigt dit gedeelte van onze studie. Toen we bij Psalm 15 kwamen, hadden we het natuurlijk niet meer over messiaanse psalmen. Maar omdat Psalm 24 en Psalm 15 deze overeenkomsten vertonen, vond ik het gerechtvaardigd om ook op die psalm in te gaan. Wanneer we op het onderwerp terugkomen, zullen we waarschijnlijk niet specifiek naar messiaanse psalmen kijken, maar naar een andere groep psalmen. We zullen zien dat er naast de psalmen die we zojuist hebben behandeld nog andere messiaanse psalmen zijn. Tot nu toe hebben we slechts zeven of acht psalmen behandeld die messiaans waren. Er zijn er nog veel meer. En er zijn veel andere gedeeltes van de Psalmen met uitspraken die op Christus van toepassing zijn, maar die zullen we tegenkomen terwijl we de Psalmen doorlopen. In de meeste gevallen gaat het daarbij niet om psalmen die in hun geheel als messiaans worden beschouwd.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Psalmen 22:1
- Psalmen 22:10-17
- Psalmen 22:17-32
- Psalmen 22:2
- Mattheüs 27:46
- 2 Korinthe 5:21
- Psalmen 22:8
- Psalmen 22:9
- Mattheüs 27:39-43
- Psalmen 22:10-12
- Psalmen 22:13
- Psalmen 22:14
- Psalmen 22:15-17
- Psalmen 22:18
- Johannes 19:24
- Psalmen 22:22
- Psalmen 22:26

- Psalmen 22:27
- Hebreëën 2:12
- Mattheüs 18:20
- Spreuken 11:25
- Johannes 6:53-55
- Psalmen 22:30
- Psalmen 22:31-32
- 1 Petrus 2:9
- Genesis 5:1
- Psalmen 102:17-19
- Psalmen 22:32
- Psalmen 23:1
- Johannes 10:11
- Psalmen 23:2-3
- Psalmen 19:8
- Psalmen 23:3
- Psalmen 23:4
- Psalmen 23:2
- Johannes 10:3-4
- Romeinen 8:14
- Psalmen 23:6
- Richteren 20:16
- Psalmen 23:5
- Lukas 7:39
- Lukas 7:44-46
- Psalmen 23:5-6
- Psalmen 24:1-10
- Galaten 3:6
- Jesaja 33:14
- Hebreëën 12:29
- Jesaja 33:15
- Psalmen 15:1
- Psalmen 15:4
- Psalmen 15:5

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.